

I.

Lifrets gata.

— Men, käre tant, det är lifret själft, som
gjorde mig sådan jag är, sade den unge mannen i
det han steg upp från sin plats i soffan och ^{besynte} ~~andra~~
~~af~~ och an i rummet, mätande golvet med stora
steg.

Hans tant, som satt kvar i soffan, följde hans
rörelser med ängsliga och bekymmerfulla blickar.

— Ja... jag förstår ej, yttrade hon i nedslä-
gen ton, — människan är så lycklig, när hon inte
frågas. Gud vet nog, hur Han vill med oss. Hans
för icke hafva förtroende till honom? Tänk efter, Väi-
nö, är det icke därför att du öfverskifvet din enkla
barnstro som sådana där underliga idéer flyga dig
i hufvudet?

Den unge mannen stannade framför sin
tant och lade armarna i kors öfver bröstet. Därpå tar
lade han med eftertryck:

— Men jag sade ju, att det är lifet, som
gjort mig till hvad jag är. Öfvergifvit min barnatro!
Icke är det jag, som öfvergifvit den, utan den, som
öfvergifvit mig. Hvad kan jag till, att mitt förneft
är trotsigt? Tant hör till dessa präktiga varel-
ser, som alltid äro nöjda och tillfredsställda, och
jag höjaktas tants religion, som till och med skulle
lata tant gå i döden med en lofsång på häpparna.
Men min ande är af en alldeles annan beskaffen-
het. Jag finner mig liksom insnärjd i ett nät af
brottfälligheter, allt omkring mig tyckes mig oförelkom-
ligt, och det vore renaste skrymteri af mig att i
ödmjukhet gå och bära på den trassliga härpan.
Tant kan se framåt mot ett i hjässan skimmerande mål,
tant tror på himmelens försoning, men jag är ett
barn af det närvarande ögonblicket, jag vill haf-
va härpan utredt redan på jorden, jag vill se det
rätta redan här... ~~Nu har jag frågat både morbror
och andra, men af ingen har jag erhållit en
föreläring, som jag vore nöjd med.~~

— Men, barn, det rätta vigen jag också

~~vi, den morbrors liksom jag och alla andra. Men
det är, såsom den morbrors säger, att det rätta
är det, som Gud satt oss att göra i världen.~~

Hans tant lyssnade uppmärksamt, men
med samma bekymrade utseende som förest.
Och hon sade intet, när Väinö gjorde ett kort uppe-
håll. Han fortsatte därpå, ~~men~~ ^{i det} han gjorde en afstäm-
jande rörelse med handen:

— Och dock är det nu fråga om hvarken
tro eller förnuft... Tant Anna serjes öfver min
otro, men det är alldeles ofafängt i förevarande fall:
jag vore precis samma människa, om jag trodde
på de samma ting jag nu icke kan tro på. Här
är fråga om lifet. Här är fråga om, att jag
är olycklig, att jag har en känsla, som jag
måste befrä mig ifrån. ~~eller fastna åt: lifet~~
vet på detta sätt tillfredsställes mig icke. Af
hvilken orsak? Emedan detta "historiskt till-
komna" samhälle, hvaruti jag finnes mig
försatt, är odägligt. Emedan lifet på det-
ta vis är dumt och innehållslöst och små-
aktigt...

Så Tant Anna icke nu hålles yttrade

något, återtog Väinö:

— Det är redan ~~ett~~^{flera} år, sedan jag aflade studentexamen, men jag minnes minn känslor vid det tillfället, som hade det skett i går. Att under tio år hafva Dresserats — ja, jag vågar icke säga som en hund — utan som en maskin utan känslor, att under tio års tid hafva fått hufvudet fullproppadt med en massa onyttiga ~~så~~ kunskaper — och det enligt metoden: "detta och detta skall du kunna, och kan du det icke, så är du endera en latmask eller en odugling" —, att under denna tid hafva lepat i ständigt ångest för läxorna, om man är otrog så litet samvetsgram, — tänk härpå och tänk skall förstå det jibbl, som betog en, när den hvita mossan hvilade på ens hufvud! Hur väl minnes jag icke den natt, som följde på den 19 Maj. I stället för att gå med kamraterna och förlusta mig på ett sätt, som icke alls passade i stycke med min upphöjda sinnestämning, drog jag mig undan på min kammare och utgaf mitt hjärta på pappret. Jag trodde så ännu på den gode gudens oaktadt alla mina

moraliska lidanden på skottbanken, ty jag hade
faktiskt rättills, trots uppfostran och under-
visning, icke tänkt en enda själfständig tanke
i religiösa frågor — och i ensamheten på kammaren
var mitt hjärta en enda lofsång åt gud. Det var
så fullt af tacksamhet, att jag nu var fri, att
jag nu skulle få arbeta för gud och fosterland,
att jag glömde allt som varit och såg bara för
tjänsten i uppfostran äfven såsom den i vår tid
bedöfs. „Vid universitetet“, skref jag här =
ryckt, „vid universitetet skall jag träffa på
sanna människor, där skall det sanna vetan-
det öppna sina portar för mig! Här sysslar man
icke med påfänglighet — oundgängliga nog så
som underlag —, utan där uppfostras man till
människa och medborgare. Där bemötas alla
med samma aktning, och den svage blir upp-
mantras, ej bortstötta...“ Klarifikan hade jag
fått dessa fantasier? Betänk, tant, jag
var full af blind tro då, och nu är jag er-
farene. Hur äro mina idealiska „sanna män-
niskor“? Professorerna vid universitetet äro
ofla nervösa än skottäroarne.